

Алекса М. Поповић*

истраживач сарадник

Филозофски факултет Универзитета у Нишу

НАТПИС НА МЕХМЕД-ПАШИНОМ МОСТУ У НИШУ ИЗ 1617. ГОДИНЕ У ЈЕДНОМ НЕМАЧКОМ ПРЕВОДУ¹

Апстракт: Дути рат 1593-1606 године оставио је значајне последице у унутрашњости Балкана, иако ово подручје није било захваћено непосредним ратним дејствима. Након склапања мира 1606. године, оживљава трговина у унутрашњости Балкана и расте значај градова на Цариградском друму. У раду се, први пут на српском језику, доноси критички приређен текст записа на мосту у Нишу из 1617. године, који је у облику летка штампан на немачком језику, под насловом *Натпис на каменом мосту саграђеном у Нишу преко реке Нишаве*. На основу релевантне грађе и литературе, у раду се разматрају и опште околности у унутрашњости османског Балкана у разматраном периоду.

Кључне речи: Ниш, Османско Царство, Свето Римско Царство, српски народ, XVII век.

*

Прекид трговачких веза између нишких трговаца са Хабзбуршком Монархијом и уопште Подунављем, који је наступио са Дугим ратом (1593-1606) одразио се на привреду централног Балкана, али је привреда обновљена након мира у Житва-Тороку 1606. године. Током XVII века бележи се пораст трговине домаћих трговаца. Значајан чинилац економске историје Ниша било је осипање дубровачке колоније крејем XVI века и прелазак трговине у руке домаћих (српских, грчких, јерменских, јеврејских, турских) трговаца. Са друге стране, Дубровчани су своје колоније у овом периоду развијали у Лесковцу и Прокупљу, који

* aleksa.popovic@filfak.ni.ac.rs

¹ Ово истраживање подржало је Министарство науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије (Уговор бр. 451-03-137/2025-03/ 200165).

су постали значајни центри извозне трговине XVII века. Крај дубровачке трговине на овом простору и промена привредне структуре, која ће се задржати у наредна два столећа, наступила је са Великим бечким ратом (1683-1699), током којег је 1688-1690 године подручје средишњег Балкана постало главно поприште ратних операција и, последично, демографских и привредних промена.²

До краја XVI века, Ниш се налазио на узлазној линији економског развитка. Након Дугог рата, економски значај Ниша полако расте. Османско Царство у XVII веку улази у период транзиције, који је умногоме посебан. Општа нестабилност у унутрашњости Балкана и појава хајдучије је условила појачање безбедности на Цариградском друму. Највероватније у склопу утврђивања града, власти су се определиле и за градњу моста од чврстог материјала 1617-1619 године.³ У светлу ојачавања веза центра и провинције, посебан значај на Балкану добија Ниш, као трговачко место и важно раскршће путева у унутрашњости Балкана⁴. Град је у периоду XVI-XVII века морао имати утврђење, с тим да је оно у ово доба вероватније било земљано, са палисадама, него да се радило о граду утврђеном каменим зидинама. Јарак који окружује варош је од XVI века доследно уцртаван у гравире и планове. Починао је код данашњег (2025) моста Младости, протезао се преко улица Синђелићев трг и Николе Пашића, одатле код Фукара (тј. Шарене) камије скретао десно преко данашње ул. Кнегиње Љубице до обале Нишаве; прелазио је на другу страну Нишаве и обухватао Београд-махалу. Мостови, поред којих су се налазиле трошаринске куће и стражарнице, изграђени су преко јарка на главним саобраћајницама: Цариградском и Лесковачком друму, Муфтијском сокаку, Арнаут пазару и Поркивеној чаршији.⁵

Велики број путописа региструје мост на Нишави у Нишу као значајан инфраструктурни и стратешки објекат. Мост, осим што је спајао град са чаршијом на левој обали Нишаве, представља објекат прворазредног војног и трговинског значаја, будући да се налази на главној траси Цариградског друма.⁶ Опис моста је, међутим, различит у различитим путописима. Док путописне забелешке пре Дугог рата, из 1583. године говоре да преко

² Сергије Димитријевић, *Дубровачки каравани у јужној Србији у XVII веку*, Београд 1958., 1-2, нап. 3-4, 116-121, 176-183.

³ Д. Амедоски, Ј. Шаљић, нав. дело, 146-148.

⁴ Олга Зиројевић, *Цариградски друм од Београда до Софије (1459-1683)*, Београд 1970., 20-24.

⁵ Горан Ћирић, Јован Ћирић, *Трагом нишких јаркова*, Нишки зборник 15/1985, 151-156.

⁶ Драгана Амедоски, Јована Шаљић, *Мост на Нишави у османско доба*, Зборник Народног музеја Ниш 16-17/2008, 146.

Нишаве „води леп мост“⁷, већ Лефевр⁸ 1611. године наводи да је мост преко „Мораве“ у лошем стању.⁹ Одржавање дрвеног моста је захтевало, нарочито у зимском периоду, велике напоре, а приликом високог водостаја је могло доћи и до пропадања моста. Због тога су, у током XV-XVI века, радници на одржавању дрвеног моста били ослобођени ванредних државних намета. Упркос напорима, стари дрвени мост из XV/XVI века је до краја XVI века био у тако лошем стању да је поправка била неодложна. Задатак обнове је 1584. године добио заим Мустафа, чији је зијамет био у Крушевачком санџаку. Мустафа је због тога ослобођен похода на Иран (1578-1590). Поред обнове моста, добио је у задатак и обнову султан Муратове џамије. Свој посао највероватније није савесно обављао, судећи према великом броју жалби. Кадија је зато добио налог да испита ситуацију и установи да ли су џамија и мост уопште обновљени, али исход ове истраге није познат.¹⁰ Након овог неуспелог подухвата, Порта је ангажовала стручњаке који су довели мајсторе и неимаре и изградили нови, камени, мост у периоду 1617-1619 године. Према издатим наредбама о градњи, закључује се да је раја Пиротског кадилука била задужена (и пре 1617., А.П.) за поправке на мосту, док су кадије Крушевачког санџака задужене да обезбеде неимаре и тесаре. Назир скопских муката добио је налог да не продаје олово док се не намире потребе за градњу моста у Нишу, а лесковачком кадиј наложено да обезбеди гвожђе.¹¹

Евлија Челебија 1660. године бележи да „у шехеру преко споменуте реке (Искар), која се улива у Дунав, налази се Мехмед-пашин мост на коме стоји овај натпис: `Хашими рече истину и то испаде хроностих овом мосту - Мехмед-пашин мост у Нишу. `“ На средини моста Челебија помиње лођу за одмор, док је са обе стране моста био изграђен по један хамам „који задовољава потребе“, односно, који представља вакуфско добро за подмиривање трошкова одржавања моста.¹² Ћовани Морозини је 1675. године записао да мост има пет камених лукова. У првој половини XVIII века, у Бању су по валијиној бујурулдији, насељене три породице, које су

⁷ *Историја Ниша*, I, *Од најстаријих времена до ослобођења од Турака 1878. године*, (гл. ур. Даница Милић), Ниш 1983., 187.

⁸ *Le Voyage de Monsieur de Sancy, Ambassadeur pour le Roy en Levant: Faict par terre depuis Raguse jusques à Constantinople, l'an 1611 et escript par monsieur Le Fevre, l'un de ses secretaire.*

⁹ Географски подаци су у путописма често непрецизни. Овде је јасно да се не може радити о Морави.

¹⁰ Д. Амедоски, Ј. Шаљић, нав. дело, 147.

¹¹ Исто, 147-151.

¹² Evlija Čelebi, *Putopis. Odlomci o jugoslavenskim zemljama*, (прir. Н. Šabanović), Sarajevo 1967., 63-64.

ослобођене државних намета, а са задатком да одржавају мост. Мештани села Бреница су били крајем XVII века задужени да одржавају мост, а заузврат су били ослобођени дела дажбина.¹³

Лудвиг Баденски је освојио Ниш 24. септембра 1689. године. Беч је током епохе аустро-турских ратова у XVII-XVIII веку, видео Ниш као „предњи бедем Београда и капију Цариграда“,¹⁴ што је давало посебан значај Нишу у ратним плановима Хабзбуршке Монархије. Убрзо по освојењу града, особље из хабзбуршке војске, задужено за рекогностизирање терена, утврђивање града и прикупљање што потпунијих података важних за војне и друге потребе, преписали су натпис са каменог моста у Нишу и превели на немачки језик.¹⁵ Током османске опсаде и поновног освајања у лето 1690. године, тврђава коју је хабзбуршка власт изградила, разорена је. Превод натписа на Мехмед-пашином мосту објављен је на намачком језику, под насловом *Inscription so auf der zu Nissa über Fluß Nisschova gebaueten steineren Brucken in zwienen Marmorsteinern Tafeln in Türckischer Sprache eingegraben zu lesen; denen Curiosen zu Gefallen in Teutsche übersetzt worden und ohngefährlich nachfolgenden Inhalts ist*, у виду анонимног летка (*Flugsschriften*), током XVII и XVIII века јако популарног облика ширења информација из различитих области.¹⁶

Како је сама градња, односно, обнова моста у литератури доста обрађивана,¹⁷ на овом месту се ово питање неће разматрати, већ ће главни

¹³ Горан Милосављевић, *Исламизација, оријентализација и акултурација југоисточне Србије у путописима XVI-XIX века*, Одбрањена докторска дисертација, Београд 2022., 205.

¹⁴ Oesterreichische Staatsarchiv, Kriegsarchiv, Feldakten, Alte Feldakten, Hauptreiche, Akten 194, Faszikel 9, fol. 9/22; *Историја Ниша* I, 196-199.

¹⁵ Феликс Каниц, *Србија. Земља и становништво: од римског доба до краја XIX века*, II, Београд 1985., 153.

¹⁶ Милош Ђорђевић, *Немачки поглед на Србију у 18. веку*, Ниш 2023, 16-17.

¹⁷ У домаћој литератури је о Мехмед-пашином мосту у Нишу писано на више места: Јован Ћирић, *Ишчезли урбни садржаји Ниша*, Нишки зборник 4/1977, 75-86; *Историја Ниша*, 115-117; Г. Милосављевић, нав. дело, 203-206, нап. 1237. Подаци о Мехмед-пашином мосту се у овим радовима заснивају, углавном, на тексту који је донео Милан Ђ. Милићевић, *Краљевина Србија. Нови крајеви. Географија - орографија - хидрографија - топографија - археологија - историја - етнографија - статистика - просвета - култура - управа*, Београд 1984., 100-101. Милићевић је тачно прерачунао хицретску 1028. као 1619. јулијанску годину. Редослед две плоче је различит код Милићевића и у летку који се доле доноси, што не мења садржину натписа. Значај Милићевићевог дела лежи и у преношењу текста натписа о обнови моста након ослобођења Ниша 28. децембра 1877. (=11. јануара 1878). Са друге стране, Д. Амедоски и Ј. Шаљић, нав. дело, 148-154, доносе критички приређене текстове докумената везаних за градњу моста, са факсимилима, што представља најпотпунији научни допринос истраживању обнове моста у Нишу 1617-1619.

задатак бити утврђивање времена градње и личности градитеља моста, који је у досадашњој историографској продукцији везиван за валије Будима, Грузин Каракаш Мехмед-пашу и Софу Мехмед-пашу.¹⁸ Будући да је градња моста трајала у две фазе, првобитно замишљеној обнови и потом градњи новог моста, а да је руководилац обнове, мутеферика Мустафа Чауш био под истрагом због проневере током 1618. године¹⁹, градитељ моста би, на први поглед парадоксално, могла бити обојица поменутих валија, али са различитим улогама у процесу изградње.

Грузин Каракаш Мехмед-паша је био будимски беглербег 1618-1621 године, тако да он, према тексту натписа, не би могао да буде иницијатор градње моста већ стога што текст недвосмислено наводи да је будимски валија мост „почео да гради“ 1617. године, када је *пошао* (курзив А.П.) на Порту, да преузме дужност кајмакама. Из хронологије намесника Будима, закључује се да личност која је почела градњу моста треба тражити у Софу Мехмед-паши, који је био будимски беглербег у три наврата: 1617., 1622-1623 и 1623-1626 године.²⁰ Речене 1617. године, управо он је, са места будимског беглербега, именован за кајмакама великог везира, Дамад Халил-паше.

Додатна потврда да се почетак градње мора везати за Софу Мехмед-пашу лежи у наводу из текста да је он приметио да „путници морају тешком муком да прелазе реку због порушеног моста“, што наводи на закључак да се на обнову није смело чекати, имајући у виду стратешки значај моста. Како је исте године престала његова функција у Будиму, кратак период између опажања лошег стања моста при одласку и почетка градње при повратку у Цариград јасно указује на то да се ради о Софу Мехмед-паши. Погрешно прерачунавање хиџретске 1028. године, која је трајала 19. децембра 1618. до 8. новембра 1619. григоријанске године, уноси додатну забуну при идентификацији личности градитеља. Овде хиџретска година указује управо на време завршетка градње моста, у доба Каракаш Мехмед-паше, што је стварало забуну у идентификовању личности градитеља моста.

Приликом датирања натписа, мора се узети у обзир и могућност да преводиоцу, који је потицао из специјализованих служби²¹ при хабзбуршком штабу, година почетка градње могла бити позната, будући да је време од градње до превода релативно кратко, те би тачна година могла бити позната локалном становништву, али и сâмом преводиоцу, из хабзбуршких извора, имајући у виду да су посланства, нарочито честа у периоду промена на

¹⁸ Г. Милосављевић, нав. дело, 193, 204, нап. 1236.

¹⁹ Д. Амедоски, Ј. Шаљић, нав. дело, 150-151.

²⁰ Antal Gévay, *A' Budai pasák*, Bécs 1841, №44, 46, 47, 49, pp. 25-27.

²¹ Картографа, инжењера, тумача и других специјализованих службеника.

престолу у ово време²², морала да региструју овако значајан објекат. Судећи према тексту у преводу²³, грегоријанска 1617. година се може узети као тачна година почетка радова и идентификује личност иницијатора градње моста, док се хиџретска 1028. година може сматрати годином завршетка градње моста на Нишави, при чему су обојица везира, свакако, имала значајну улогу, те су и у свести становништва и јавном мњењу, двојица везира са истим именом, временом стопљена у једну личност.

*

Текст који се доноси на овом месту, писан је на немачком језику, на хартији, на четири стране димензија 19,4x15,6cm, односно на једној дволисници; димензије расклопљеног листа су 31,2x19,4cm. Доступан је у два примерка, у Баварској државној библиотеци²⁴ и Библиотеци „Војвода Август“²⁵ и у дигитализованој форми на платформи *Deutsche Digitale Bibliothek. Kulrut und Wissen online*.²⁶ *Штампан је немачком итампаном фрактуром, при чему су прегласи (umlaut)* решени изузетно вештим техничким решењем, натписаним словима уместо дијакритиком. Пренос и сложенице су раздвојени двоструком цртом („=“), уместо запете се користи коса црта („/“), а реченица се завршава са две тачке („:“). Латинске позајмљенице и имена османских султана и других личности, штампана су хуманистиком. Пре почетка текста се налази заставица, а након текста минијатура са идеализованом представом лавље главе. Текст испод наслова отвара иницијал. Након основног текста, који представља превод натписа на мосту, налази се *напомена*, односно историјска белешка о освајању Ниша. Наведено је да је султан Мурат освојио Ниш 1366. године (*sic!*)²⁷ и да је од тада Ниш 323 године под османском влашћу, што укупно чини 1689. годину, годину у којој је, након хабзбуршког освајања Ниша 4. септембра 1689. године, превод настао.

²² У току само шест година, од 1617. до 1623. године, било је пет промена султана на османском престолу: Ахмед I (21. XII 1613-22. XI 1617), Мустафа I (прва владавина: 22. XI 1617-26. II 1618; друга владавина: 20. V 1622-10. IX 1623), Осман II (26. II 1618-19. V 1622), Мурат IV (10. IX 1623-8/9 II 1640).

²³ Не треба искључити ни могућност да у припреми превода, преводилац није прерачунао годину, већ да је унео податак који му је био познат из других извора, нарочито стога што је година хришћанске ере дописана у наставку текста.

²⁴ Bayerische Staatsbibliothek, München, <https://www.digitale-sammlungen.de/en/view/bsb11063912?page=,1;> (на дан 7. марта 2025).

²⁵ Herzog August Bibliothek, Wolfenbüttel, <https://diglib.hab.de/drucke/xb-9744/start.htm>. (на дан 7. марта 2025).

²⁶ <https://www.deutsche-digitale-bibliothek.de/>. (на дан 7. марта 2025).

²⁷ Ниш је први пут под османску власт потпао 1386. године.

На овом месту, текст је донет савременим латиничким писмом, уз задржавање граматичких правила оригинала. После транскрипције, донет је превод на српски језик. Приређивачке интервенције су у угластим заградама, а додатна појашњења стављена у фусноте.

Транскрипција:

INSCRIPTION So Auf der zu Nissa über Fluß Nisschova gebaueten steineren Brucken in zwienen Marmorsteinern Tafeln in Türkischer Sprache eingegraben zu lesen; Denen Curiosen zu Gefallen in Teutsche übersetzt worden / und ohngefährlich nachfolgenden Inhalts ist:

Auf der ersten Tafel stehen folgende Worte in ungebundener Redens=Art:

Als der Visir Mehemmed Paschà hierdurch nacher Ofen reisend / um daselbsten das Commando anzutretten / nahe an diesen Fluß kame / und wahrnahme / daß die Reisende / wegen gänzlich ruinierter Brücke / mit schwerer Rûhe den Fluß passiren musten / hat er in seinem Ruckweg / da er als beruffener Kaimmekam nach der glückseligen Porten gienge / Gott zu Ehren das Gebäu dieser Brucken angefangen / welches zu Ende gebracht worden im Jahr 1028. das ist / im Jahr Christi 1617.

Auf der andern Tafel lieset man nachstehende Worte in Reim=Art:

Aus Gut=und Frengeligkeit hat Mehemmed Paschà zur Ehre Gottes dieses Bruck=Gebäu aufgeführt / welches dann eine unbergleichiche und der stärckesten Brucken eine worden / worüber so wohl Reiche als Arme / so Tags als Nachts gehen können / Gott wolle das gutte Werck dieses Wohlthäters in Gnaden ansehen / und ihne davor reichlich belohnen.

O! Haschim (also heisset der Tichter) hat diesen Versum Chronographicum von besagter Brucken gemacht.

Nischde Dschisri Mehemed Paschà.

Das ist:

Die Brücke des Mehemmed Paschà zu Nissa.

N. B. Aus denen Türkischen Buchstaben dieses letztern Berses kommt die bemelte Zahl des Türkischen Jahrs 1025. heraus.

Nota.

Sultan Murad, oder Amurath deses Rahmens der Erste / unter denen Türkischen Groß-Herren aber der Ditte / ein Sohn Sulthan Orchan, und Enckel Sulthans Osman, so der Fundator des Ottomanischen Hauses gemesen / hat die Stadt Nissa / welche dazumal ihrer Beste halber sehr beruffen war / dem Despotæ oder Fürsten im Servia, Lazaro im Jahr 1366. mit Gewalt abgenommen; Sennd also nummehr 323. Jahr verflossen / daß die Türken diesen Ort überkommen / und beständig ingehabt haben.

Превод натписа²⁸:

НАТПИС на каменом мосту, саграђеном у Нишу преко реке Нишаве, може се прочитати уклесан на турском²⁹ на две мермерне плоче. Ради погодности оних који су радознали, преведен је на немачки и садржи следећи садржај:

На првој плочи³⁰ су, на неформалан начин³¹, исписане следеће речи:

Када је везир Мехмед-паша, путујући у Будим да онамо преузме команду, дошао близу ове реке и приметио да путници морају тешком муком да прелазе реку због порушеног моста, почео је да гради овај мост на повратку, док је ишао на Високу Порту као кајмакам, у славу Бога, у години у којој је завршена изградња овог моста, 1028. што је године Христове 1617.³²

На другој плочи³³ се читају следеће римоване речи³⁴:

Из доброте и великодушности, Мехмед-паша је саградио овај мост у славу Божију, који је од тада постао неупоредив, као један од најјачих мостова, преко којих могу дању и ноћу прелазити и богати и сиромашни³⁵. Нека Бог милостиво погледа на добро дело овог добротвора и богато га награди.

О! Хашим (тако је име песника) направио је овај хроностих о поменутом мосту.

Стари нишки [мост] Мехмед-паше.³⁶

То је:

Мост Мехмед-паше у Нишу.

Nota bene: Од турских³⁷ слова овог последњег стиха³⁸ потиче поменути број турске 1028. године.

²⁸ Прев. А.П.; уп. М. Ђ. Милићевић, нав. дело, 100-101.

²⁹ Османском.

³⁰ За ову плочу, Милићевић наводи да је са леве стране.

³¹ Тј. у прози.

³² На овом месту година је погрешно прерачуната; хиџретска 1028. година трајала је од 19. децембра 1618. до 8. новембра 1619. григоријанске године.

³³ За ову плочу, Милићевић наводи да је са десне стране.

³⁴ Тј. у стиху.

³⁵ Упућује се на постојање вакуфа и ослобођење од мостарине.

³⁶ Израз „Dschisri aatik“ (стари мост) се, иначе, у немачким изворима не преводи, већ се оставља тако. Уп. „Dschisri aatik, d.i. alte Brücke“, Joseph von Hammer Purgstall, *Geschichte des Oschmanischen Reiches*, V. Band, *Vom Regierungsantritte Murad des Vierten bis zur Ernennung Mohammed Köprili's zum Grosswesir 1623-1656*, Pest 1829, 755; и на другим местима.

³⁷ Тј. арапских.

³⁸ Из нумеричке вредности слова.

Напомена.

Султан Мурат, или Амурат, први у овом смислу³⁹, али трећи међу турским владарима, син султана⁴⁰ Орхана и унук султана Османа, оснивача османске куће, насилно је отео град Ниш, који је у то време био веома познат по својој лепоти, од деспота или кнеза⁴¹ српског Лазара 1366 године. Тако су прошле 323⁴² године од када су Турци освојили ово место и трајно га стекли.

Необјављени извори:

Oesterreichische Staatsarchiv, Kriegsarchiv, Feldakten, Alte Feldakten, Hauptreiche, Akten 194.

Објављени извори:

Амедоски, Драгана, Шаљић, Јована, *Мост на Нишави у османско доба*, Зборник Народног музеја Ниш 16-17, Ниш 2008, 145-154.

Čelebi, Evlija, *Putopis. Odlomci o jugoslavenskim zemljama*, (прir. Н. Šabanović), Sarajevo 1967.

Интернет извори:

<https://diglib.hab.de/drucke/xb-9744/start.htm>. (на дан 7. марта 2025).

<https://www.digitale-sammlungen.de/en/view/bsb11063912?page=,1;> (на дан 7. марта 2025).

Литература:

Gévay Antal, *A' Budai pasák*, Bécs 1841.

Димитријевић, Сергије, *Дубровачки каравани у јужној Србији у XVII веку*, Београд 1958.

Ђорђевић, Милош, *Немачки поглед на Србију у 18. веку*, Ниш 2023.

Зиројевић, Олга, *Цариградски друм од Београда до Софије (1459-1683)*, Београд 1970.

Историја Ниша, I, *Од најстаријих времена до ослобођења од Турака 1878. године*, (гл. ур. Милић, Даница), Ниш 1983.

³⁹ Мурат I (1362-1389), први у рангу султана, од 1381. године.

⁴⁰ Овде је у питању омашка, будући да су и Осман I (1299-1326) и Орхан I (1326-1362) били емири, не султани, што је јасно и из претходног текста у реченици.

⁴¹ Преводаилац је овде дошао у забуну. Наиме, Ниш је први пут освојио султан Мурат I 1386. од кнеза Лазара, али је коначно под османску власт Ниш пао 1428. године, у време након ступања на престо деспота Ђурђа Бранковића.

⁴² Мисли се на годину у којој је настао препис и превод, 1689.

Каниц Феликс, *Србија. Земља и становништво: од римског доба до краја XIX века*, II, Београд 1985.

Милићевић, Милан Ђ., *Краљевина Србија. Нови крајеви. Географија - орографија - хидрографија - топографија - археологија - историја - етнографија - статистика - просвета - култура - управа*, Београд 1984.

Милосављевић Горан, *Исламизација, оријентализација и акултурација југоисточне Србије у путописима XVI-XIX века*, Одбрањена докторска дисертација, Београд 2022.

Ћирић Горан, Ћирић, Јован, *Трагом нишких јаркова*, Нишки зборник 15, Ниш 1985, 151-156.

Ћирић, Јован, *Ишчезли урбни садржаји Ниша*, Нишки зборник 4, Ниш 1977, 75-86.

Hammer Purgstall, Joseph von, *Geschichte des Oschmanischen Reiches*, V. Band, *Vom Regierungsantritte Murad des Vierten bis zur Ernennung Mohammed Köprili's zum Grosswesir 1623-1656*, Pest 1829.

Summary

Aleksa M. Popović

INSCRIPTION ON MEHMED PASHA'S BRIDGE IN NIŠ FROM 1617 IN ONE GERMAN TRANSLATION

Abstract: The long war of 1593-1606 left significant consequences in the interior of the Balkans, although this area had not directly affected by the war. After the conclusion of peace in the year of 1606., trade in the interior of the Balkans revived and the importance of the cities on the Constantinople road grew. The paper presents, for the first time in Serbian, a critically edited text of the inscription on the bridge in Niš, which was printed in German as a leaflet, under the title *Inscrtiption so auf der zu Nissa über Fluß Nisschova gebauten steineren Brucken*. Based on relevant materials and literature, the paper also discusses the general circumstances in the interior of the Ottoman Balkans and in the analyzed period.

Key words: Niš, The Ottoman Empire, The Holy Roman Empire, Serb People, 17th Century.